

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3080/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милена Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5554/20 од 17.12.2020. године, у седници одржаној 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5554/20 од 17.12.2020. године, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована, а потврђује пресуда Основног суда у Ваљеву П 1807/19 од 10.06.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка плати 333.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1807/19 од 10.06.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље против тужене и обавезана тужена да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне штете, за претрпљене душевне болове, због повреде права на поштовање породичног живота, износ од 1.250.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.06.2020. године па до коначне исплате, у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 172.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате, све у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5554/20 од 17.12.2020. године, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П 1807/19 од 10.06.2020. године, у ставу првом и другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужиља тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на поштовање породичног живота исплати износ од 1.250.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.06.2020. године као дана пресуђења па до коначне исплате и обавезана је тужиља да туженој на

име трошкова парничног поступка исплати износ од 33.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се и на одредбу члана 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Међутим, доношењем побијане пресуде, погрешно је примењено материјално право на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, што је исходovalo преиначењем другостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је ... 1970. године у породилишту Опште болнице у Ваљевоу у 22:05 часова родила живо женско дете. У изводу из матичне књиге рођених, за матично подручје Ваљево, под текућим бројем ... за 1970. годину, који је издат 03.07.2019. године, евидентирани су подаци о рођењу детета женског пола, дана .... 1970. године, презиме ..., од оца ББ и мајке АА, обоје из ..., уз забелешку да је дете умрло ... 1970. године. У порођајном протоколу породилишта Опште болнице у Ваљевоу из 1970. године бр. ..., евидентиран је порођај АА. Наведено је да је то прва трудноћа по реду, да је рођено живо женско дете, тежине 3.200 килограма, дужине 51 цм и евидентирана је смрт детета ... 1970 године у 10,00 часова. Из извода из матичне књиге умрлих, за матично подручје Ваљево ... за 1970. годину, који је издат 03.07.2019. године, уписана је чињеница смрти ... 1970. године, особа без имена, женског пола, презиме ..., која је рођена ... 1970. године, од оца ББ и мајке АА. Дете је тужили доношено на дојење три – четири пута дневно, а трећега дана ујутру тужили је речено да дете има упалу плућа и да није добро. Исте вечери је тужили саопштено да је дете умрло. Када је затражила да га види, медицинско особље је рекло да то није могуће, јер болница одмах одлаже умрле бебе. Замолела је медицинско особље да преузме тело детета, ради сахране по локалном обичају у селу, али јој је речено да болнице сахрањују умрле бебе на ваљевском гробљу. Приликом изласка из болнице није добила никакву потврду о смрти детета, као ни потврду о узроку смрти, већ само отпусну листу и истовремено је обавештена да се обдукција не ради. Из дописа ЈКП „Видрак“ Ваљево 26.06.2019. године произилази да ЈКП нема податак да је Општа болница Ваљево доставила тело умрлог новорођенчета рођеног 1970. године, ради сахране, те да на Новом гробљу у Ваљевоу није постојао део посебно одређен за сахране новорођенчади и нису добијани подаци о именима родитеља.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужила има право на накнаду нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова, због повреде права на поштовање породичног живота. Закључио је да одговорност тужене за насталу штету произилази из њеног недозвољеног чињења у погледу обавезе да као држава обезбеди остварење права

тужиљи на поштовање породичног живота зајамчено чланом 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода.

Другостепени суд није прихватио овакво правну аргументацију првостепеног суда, налазећи да у конкретном случају Република Србија није одговорна за насталу штету, јер није доказано да постоји поступање државног органа које би се окарактерисало као неправилно и незаконито. Из изведених доказа не произлази да се тужиља обраћала органима тужене ради разјашњења околности везане за смрт новорођенчета, нити да су органи тужене тим поводом на било који начин неправилно, или незаконито поступили и тиме повредили тужиљино право на поштовање породичног живота, па због тога нема основ за примену одредбе члана 172. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, овакав став другостепеног суда се не може прихватити као правилан. Изведени докази указују на околност да се тужиља управо обраћала болничком особљу ради разјашњења околности везаних за наводну смрт новорођенчета, али је добијала одговоре који су у најмању руку нејасни. Тужена болница у Ваљеву, није поступала у складу са прописима везано за околност смрти новорођеног детета. Правило је да се дете мора предати родитељима, ради сахране. Ниједним прописом није предвиђено да родитељ нема право на преузимања тела детета у случају смрти истог, па је очигледно да је на овакав начин понашање медицинског особља болнице у Ваљеву тужиљи повређено право на поштовање породичног живота. Изведени докази указују на чињеницу да није јасно да ли се ради о детету које је умрло или не и због тога тужиља трпи душевне болове који се огледају у незнању о судбини њеног прворођеног детета.

Тужена је својим неделотворним понашањем узроковала ситуацију да је тужиљи повређено право на поштовање породичног живота зајамчено чланом 8. Европске конвенције. Правилно се првостепени суд позива на одредбу члана 18. став 2. Устава Републике Србије који прописује да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење. Права загарантована Уставом и Европском конвенцијом била би без значаја уколико не би производила обавезу ангажовања државе у погледу стварања услова који одговарају правилном отвореном и демократском друштву, тиме и заштити прокламованих права. У конкретном случају, Република Србија није адекватно одговорила на захтеве тужиље и других лица у ситуацијама познатих у јавности окарактерисаних као „случај нестанак беба“, а који захтеви представљају оправдано очекивање родитеља да буду информисани о судбини своје деце и да у зависности од исхода остваре своја права из корпуса права на поштовање породичног живота. Из расположивих докумената произлази рационалан закључак да се не може утврдити да ли је дете живо или није живо, јер су доступни подаци противречни. Тужена Република Србија није предузела адекватне мере које би довеле до разјашњења спорних околности у погледу судбине детета тужиље, па стога и тужиља има право на правично новчано обештећење. Правилно закључује суд да суштина душевних болова тужиље се састоји у незнању судбине њеног прворођеног детета. Тужена Република Србија има позитивну обавезу да омогућава остваривање људских права загрантованих Уставом и Европском конвенцијом о заштити људских права. У овом случају тужена је занемарила обавезу

да утврди каква је судбина несталог детета. Тужена није адекватно одговорила на захтев тужиље да буде информисана о судбини свога детета и захтев да јој се преда тело детета. Сходно томе, правилно закључује првостепени суд да тужиља због тога трпи душевне болове и да сходно члану 200. Закона о облигационим односима има право на накнаду нематеријалне штете, коју је првостепени суд правилно определио у досуђеном износу.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу чл. 153, 154. и 165. став 2. ЗПП. Досуђени износ се односи на трошкове и то: за сатав ревизије 33.000,00 динара, на име таксе за ревизију 150.000,00 динара и на име таксе за одлуку по ревизији 150.000,00 динара, укупно 333.000,00 динара, а све према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић